

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ Актуальні проблеми фінансового та банківського права

Галузь знань	08 Право
Спеціальність	081 право
Освітньо-професійна програма	Право
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Назва кафедри	Кафедра філософії, права та соціально-гуманітарних дисциплін
Тип дисципліни	Обов'язкова
Семестр	1
Мова викладання	Українська
Керівник курсу	Стріяшко Галина Миколаївна к.ю.н., доцент, доцент кафедри філософії, права та соціально-гуманітарних дисциплін
Профайл керівника курсу	http://nasoa.edu.ua/spivrobitnyky/
Контактна інформація керівника курсу (e-mail)	E-mail:striashko@ukr.net

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Обсяг:	Форма навчання	Кредитів ECTS	Годин	За видами занять:			
				Лекцій	Практичних занять	Самостійна підготовка	Вид підсумкового контролю
	Денна	5	150	20	22	108	Екзамен
	заочна	5	150	6	8	136	Екзамен

Опис дисциплін	Навчальна дисципліна: «Актуальні проблеми фінансового та банківського права». Мета вивчення навчальної дисципліни Метою вивчення навчальної дисципліни «Актуальні проблеми фінансового та банківського права» є формування у магістрів цілісного уявлення про сучасні проблеми правового регулювання фінансової та банківської системи, набуття знань щодо особливостей правозастосування в умовах економічної та правової трансформації, а також розвиток умінь застосовувати норми фінансового й банківського права у професійній діяльності. Завдання вивчення навчальної дисципліни: Основними завданнями дисципліни є: Теоретичні знання розкрити сутність і зміст фінансового та банківського права як спеціалізованих галузей права; охарактеризувати сучасні тенденції розвитку фінансово-правових та банківсько-правових інститутів; визначити місце фінансового та банківського права в системі публічного та приватного права. Практичні компетентності навчити студентів орієнтуватися у складних правовідносинах у сфері банківської та фінансової діяльності;
-----------------------	---

	сформувати навички аналізу нормативно-правових актів, судової та адміністративної практики; розвинути здатність до правової оцінки та прогнозування наслідків прийняття фінансових і банківських рішень. Аналітична та дослідницька діяльність формувати здатність виявляти та аналізувати актуальні проблеми фінансового і банківського законодавства; стимулювати вироблення власної правової позиції щодо дискусійних питань у сфері фінансів та банків; сприяти розвитку навичок наукових досліджень у галузі фінансового та банківського права. Професійна підготовка підготувати студентів до практичної діяльності в органах державної влади, банківських установах, фінансових компаніях, адвокатурі та консалтингу; забезпечити формування високого рівня правової культури й етичних стандартів у сфері фінансово-правових відносин. Формат проведення дисципліни: лекції, практичні (семінарські) заняття, самостійна робота. Здобувачі вищої освіти мають змогу отримати індивідуальні консультації.
Результати навчання	Здобувач вищої освіти повинен знати: основні концепції, принципи та категорії фінансового і банківського права; систему та зміст нормативно-правових актів, що регулюють фінансову і банківську діяльність в Україні та за її межами; сучасні тенденції розвитку фінансово-правового та банківсько-правового регулювання; особливості правового статусу фінансових інституцій і банківських установ; порядок здійснення контролю й нагляду у сфері фінансових послуг та банківської системи; проблемні та дискусійні питання фінансового та банківського законодавства, шляхи їх вирішення.

	Здобувач вищої освіти повинен вміти: застосовувати норми фінансового та банківського права при вирішенні практичних завдань; аналізувати та тлумачити фінансово-правові і банківсько-правові норми, судову практику та міжнародні акти; здійснювати правову експертизу документів у сфері фінансів та банків; виявляти правові ризики у фінансово-банківській діяльності та пропонувати шляхи їх мінімізації; аргументовано відстоювати правову позицію у професійній та науковій дискусії; проводити наукові дослідження з актуальних проблем фінансового та банківського права..
Професійні компетентності	ПК 1. Здатність застосовувати поглиблені знання у сфері фінансового та банківського права для вирішення складних правових проблем. ПК 2. Здатність аналізувати, інтерпретувати та правильно застосовувати нормативно-правові акти, що регулюють фінансову і банківську систему. ПК 3. Здатність здійснювати правову експертизу проєктів фінансових і банківських рішень, виявляти правові ризики та пропонувати шляхи їх усунення. ПК 4. Здатність до аналітичної, консультативної та науково-дослідної діяльності у сфері фінансового та банківського права. ПК 5. Здатність розробляти пропозиції щодо вдосконалення законодавства та практики його застосування у сфері фінансових правовідносин.
Програмні результати навчання	ПРН 1. Знати та розуміти принципи, інститути та сучасні проблеми фінансового і банківського права. ПРН 2. Уміти застосовувати набуті знання для розв’язання нестандартних правових ситуацій у сфері банківської та фінансової діяльності. ПРН 3. Уміти проводити правовий аналіз та надавати висновки щодо відповідності фінансово-банківських рішень законодавству. ПРН 4. Уміти аргументовано відстоювати правові позиції в наукових і професійних дискусіях з актуальних питань фінансового та банківського права. ПРН 5. Здатність здійснювати наукові дослідження, формулювати власні пропозиції щодо вдосконалення фінансового та банківського законодавства. ПРН 6. Навички роботи з міжнародними правовими актами та практикою судових і фінансових інституцій. ПРН 7. Уміння інтегрувати міждисциплінарні знання (економічні, фінансові, правові) для комплексного аналізу банківських та фінансових процесів.
Програма навчальної дисципліни	Модуль 1. Теоретико-методологічні засади фінансового та банківського права Тема 1. Предмет, метод та система фінансового та банківського права. Тема 2. Джерела фінансового і банківського права: національні та міжнародні. Тема 3. Принципи організації фінансової та банківської системи. Тема 4. Суб’єкти фінансово-правових та банківських відносин. Тема 5. Актуальні проблеми вдосконалення фінансового та банківського законодавства в умовах євроінтеграції. Модуль 2. Актуальні питання фінансового права Тема 6. Бюджетне право: проблеми правозастосування та контролю. Тема 7. Податкове право: виклики та сучасні тенденції розвитку. Тема 8. Правове регулювання державного боргу та міжбюджетних відносин. Тема 9. Фінансовий контроль і фінансовий моніторинг: проблеми ефективності. Тема 10. Правові аспекти протидії фінансовим правопорушенням (ухиленню від сплати податків, легалізації доходів).

	Модуль 3. Актуальні питання банківського права Тема 11. Правовий статус Національного банку України: проблеми незалежності та підзвітності. Тема 12. Банківська діяльність: ліцензування, регулювання та нагляд. Тема 13. Договори у банківській сфері: правове регулювання та судова практика. Тема 14. Правове забезпечення банківської таємниці та захисту персональних даних. Тема 15. Правові аспекти запобігання та врегулювання банківських криз.
Методи навчання	Для досягнення мети та завдань навчальної дисципліни, впродовж лекційних та семінарських занять застосовуються наступні методи навчання: словесні (розповідь, пояснення, лекція, консультація, дискусія, диспут); наочні (демонстрація, ілюстрація, презентація, відео). Під час практичних (семінарських) занять застосовуються ігрові методи, тестування, методи «мозкового штурму», дослідницькі методи, аналіз ситуацій у професійній діяльності, елементи роботи в командах та групових дискусіях.
Матеріально-технічне забезпечення навчальної дисципліни	Аудиторія, мультимедійний проєктор, комп'ютер або ноутбук. Програми Microsoft Word, Microsoft Excel, Microsoft PowerPoint, Microsoft Teams, Zoom платформи Moodle для дистанційного навчання.

Політики навчальної дисципліни	Політика щодо академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти НАСОО є передумовою для ефективного опанування результатами навчання і отримання позитивної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Складові політики академічної доброчесності регламентуються: Положенням про академічну доброчесність Національної академії статистики, обліку та аудиту, затвердженим рішенням Вченої ради НАСОО, 24 квітня 2020 р., протокол № 8. Відповідно до Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти в НАСОО та Положення про академічну доброчесність у НАСОО у разі виявлення викладачем порушення студентом норм та правил академічної доброчесності, викладач зобов'язаний застосувати норми п.11.8.3 Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти в НАСОО, зокрема: «повторне проходження оцінювання (тест, контрольна робота, залік, іспит тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента (модуля) освітньої програми» Політика щодо відвідування занять. Здобувачі вищої освіти денної форми навчання зобов'язані відвідувати заняття. Поважними причинами для відсутності на заняттях є хвороба, академічна мобільність або інші випадки відсутності, які підтверджені документально. Якщо здобувач вищої освіти відсутній на заняттях з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та відповідно до графіку консультацій викладача. Політика щодо перескладання. Здобувачі вищої освіти повинні дотримуватися термінів виконання усіх завдань, передбачених програмою навчальної дисципліни. У разі недостатньої кількості балів за поточний контроль – 5 балів за кожен змістовий модуль за умови виконання індивідуального завдання у формі реферату (презентації) з обов'язковим його захистом під час проведення викладачем консультацій з дисципліни згідно затвердженого графіку. Ліквідація академічної заборгованості та перескладання екзамену проводиться після закінчення екзаменаційної сесії за окремим розкладом, складеним навчально-методичним відділом не пізніше наступного тижня після сесії. Політика щодо оскарження результатів оцінювання. Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням рівня його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у Національній академії статистики, обліку та аудиту, затвердженим рішенням Вченої ради НАСОО, 25 травня 2020 р., протокол № 9.
--	--

КРИТЕРІЙ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

За результатами семестру здобувач вищої освіти отримує підсумкову оцінку за 100-бальною системою, яка розраховується як накопичена сума отриманих балів за всі види поточного, модульного та підсумкового контролю.

Умовою допуску до підсумкового контролю є набрання здобувачем вищої освіти 35 балів у сукупності за всіма темами дисципліни.

Якщо за результатами модульно-рейтингового контролю здобувач отримав сумарну кількість балів за два змістовні модулі, що не перевищує 34 бали, то здобувач вважається таким, що не виконав усі види робіт, які передбачаються навчальним планом з дисципліни, направляється на повторний курс вивчення дисципліни.

Форми контролю	Види навчальної роботи	Оцінювання
<i>Денна форма навчання</i>		

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ	Робота на лекціях	-
	Робота на семінарських / практичних заняттях	Максимум – 3 балів
	Творче завдання: виконується у формі тез доповідей (написання та прийняття до публікації)	Максимум – 5 балів
МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ	Модульний контроль № 1	Максимум – 10 балів
	Модульний контроль № 2	Максимум – 10 балів
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	Екзамен	Максимум – 30 балів
<i>Заочна форма навчання</i>		
ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ	Робота на лекціях	-
	Робота на семінарських / практичних заняттях	-
	Модульний контроль № 1	Максимум – 35 балів
	Модульний контроль № 2	Максимум – 35 балів
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	Екзамен	Максимум – 30 балів

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Оцінка за національною шкалою	Оцінка в балах	Оцінка за шкалою ECTS	
Залік		Оцінка	Пояснення
<i>Зараховано</i>	90-100	A	Здобувач вищої освіти демонструє високий рівень знань навчального матеріалу в обсязі, що відповідає програмі дисципліни, достатньо реалізовує теоретичні положення дисципліни в практичних розрахунках, виконав практичні завдання відмінно або з незначною кількістю помилок. За час навчання при проведенні практичних занять проявив вміння самостійно вирішувати поставлені завдання, активно включатись в дискусії, може відстоювати власну позицію в питаннях та рішеннях, що розглядаються
	82-89	B	Здобувач вищої освіти демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною
	74-81	C	Здобувач вищої освіти в загальному добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідає програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати при вирішенні типових практичних завдань, але допускає окремі неточності. Помилки у відповідях та розрахунках не є системними. Знає характеристики основних положень, що мають визначальне значення при проведенні практичних занять та поясненні прийнятих рішень, в межах дисципліни, що вивчається.
	64-73	D	Здобувач вищої освіти засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений програмою дисципліни. При вирішенні практичних завдань допускає значну кількість недоліків і суттєвих помилок
	60-63	E	Здобувач вищої освіти має певні знання, передбачені в програмі дисципліни, володіє основними положеннями, що вивчаються на рівні, який визначається як мінімально допустимий. З використанням основних теоретичних положень, здобувач вищої освіти з труднощами пояснює правила вирішення практичних завдань дисципліни, відсутнє розуміння порядку виконання завдання та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.
<i>Незараховано</i>	35-59	FX	Здобувач вищої освіти може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму дисципліни здобувач вищої освіти виконав, працював він пасивно, його відповіді під час практичних робіт в більшості є неправильними, необґрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у здобувача вищої освіти відсутні. Здобувач вищої освіти має можливість повторного складання
	1-34	F	Здобувач вищої освіти повністю не виконав вимоги програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Обов'язковий повторний курс

ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

1. Актуальність у питанні поняття, принципів фінансової діяльності держави та органів місцевого самоврядування.
2. Проблеми предмета фінансового права. Місце фінансового права у системі права, його співвідношення з іншими галузями права.
3. Фінанси і фінансова система України як об'єкт фінансово-правового регулювання.
4. Фінансова діяльність української держави актуальні питання правового регулювання.
5. Методи фінансової діяльності української держави.
6. Органи державного управління фінансами (державні органи, які здійснюють фінансову діяльність): правовий статус, завдання, функції, компетенція.
7. Бюджетне регулювання, його принципи і методи.
8. Актуальність правового регулювання виконання Державного бюджету України як одна з основних стадій бюджетного процесу.
9. Відповідальність за порушення бюджетного законодавства.
10. Актуальність правових засад розподілу видатків між різними ланками бюджетної системи.
11. Контроль за дотриманням бюджетного законодавства.
12. Неподаткові доходи в системі публічних доходів, особливості їх правового регулювання.
13. Основні напрямки бюджетної політики України.
14. Правове регулювання видатків бюджетів. Особливості правовідносин у сфері видатків з державного бюджету.
15. Правові засади організації міжбюджетних відносин.
16. Завдання і актуальні проблеми науки фінансового права на сучасному етапі.
17. Актуальність у питанні поняття, системи та правових основ грошового обігу.
18. Актуальні питання податкових правовідносин.
19. Актуальні проблеми формування і виконання місцевих бюджетів.
20. Актуальні питання бюджетного процесу в Україні.
21. Відповідальність за порушення валютного законодавства.
22. Відповідальність за порушення податкового законодавства.
23. Актуальні питання правового регулювання державного кредиту в Україні.
24. Концептуальні проблеми розвитку правового регулювання ринку державних цінних паперів.
25. Правові напрями зміцнення фінансової бази органів місцевого самоврядування.
26. Актуальність правового регулювання у банківській системі. Проблеми банківського нагляду в Україні.
27. Проблеми правового регулювання фінансового контролю.
28. Дуальність моніторингу України у протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом
29. Тенденції уніфікації та гармонізації податкового законодавства України до вимог ЄС.
30. Удосконалення законодавства, що регулює бюджетний процес.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 р. № 2121-III. Відомості Верховної Ради України. 2001 р. № 5-6. Ст. 30.
2. Про деякі заходи з дерегулювання підприємницької діяльності: Указ Президента України від 23.07.1998 р. № 817/98. Дата оновлення: 08.06.2004. URL: <http://zalcon3.rada.gov.ua/laws/show/817/98>
3. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 06.12.2019 р. № 361-IX. Дата оновлення: 16.08.2020. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/361-20>
4. Про Кабінет Міністрів України : Закон України від 27.02.2014 р. № 794-VII. Дата оновлення: 20.03.2020. URL: <http://zalcon3.rada.gov.ua/laws/show/794-18>
5. Про комітети Верховної Ради України: Закон України від 04.04.1995 р. № 116/95-ВР. Дата оновлення: 13.02.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/116/9>
5. Про місцеві державні адміністрації : Закон України від 9.04.1999 р. № 586-XIV. Дата оновлення: 15.06.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14>
6. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні: Закон України від 26.01.1993р. № 2939-XII. Дата оновлення: 24.11.2021. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-12>

7. Про Рахункову палату: Закон України від 02.07.2015 р. № 576-VIII. Дата оновлення: 07.05.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/576-19>

8. Барабаш Ю.Г. Фінансове право України: сучасні тенденції розвитку та виклики євроінтеграції. – Харків: Право, 2023.

9. Панченко П.Д. Податкове право України: проблеми теорії та практики. – Київ: Юрінком Інтер, 2024.

10. Коваленко Т.О. Банківське право України: актуальні проблеми та перспективи розвитку. – Львів: ЛНУ імені І. Франка, 2023.

11. Деркач О.М. Фінансовий контроль і фінансовий моніторинг: правове забезпечення. – Одеса: Фенікс, 2024.

12. Гришук В.К. (ред.) Право Європейського Союзу і банківська система: інтеграційні виклики для України. – Київ: Наук. думка, 2025

13. Мельник М.І. Актуальні проблеми правового регулювання банківської діяльності в умовах цифровізації // Часопис Київського університету права. – 2023. – №2. – С. 45–52.

14. Романенко І.В. Фінансово-правові аспекти протидії відмиванню доходів в Україні // Юридична наука. – 2024. – №1. – С. 88–95.

15. Дьяченко А.О. Податкові реформи та їх вплив на правовідносини у сфері фінансів // Вісник Національної академії правових наук України. – 2024. – №3. – С. 101–110.

16. Левченко Н.С. Банківські кризи: правові механізми врегулювання та практика ЄС // Право України. – 2025. – №4. – С. 67–76.

15. Олійник Ю.П. Розвиток фінансового законодавства України у світлі європейської інтеграції // Актуальні проблеми держави і права. – 2025. – №2. – С. 33–41.

Розглянуто та затверджено на засіданні кафедри філософії, права та соціально-гуманітарних дисциплін, протокол №1 від 28 серпня 2025 р.